

Carul înaintea boilor sau Reforma și Contrareforma

Anul 1997 este un an al reformei, dacă nu în economia românească, în orice caz în cultura românească. Aceasta din urmă, ori de câte ori s-a pus chestiunea, s-a situat (sau, mai precis, **a fost situată**) în avangarda tuturor experimentelor politice, prin care se demonstrează că societatea noastră progresa cu carul înaintea, elementele de tracțiune succedându-i mai târziu sau deloc. Carul culturii românești, împins invers, din față, va reuși să intre **în** și să treacă **prin** Europa, în cea mai mare viteză, răsturnându-se eroic în Oceanul Atlantic, în timp ce animalele de tracțiune continuă să pască nonșalant între Urali și Carpați, eventual între Volga și Nistru, pe o uriașă stepă a Contrareformei. Astfel, singura schimbare pe care Schimbarea a adus-o teoriei marxiste constă în răsturnarea raportului bază-suprastructură, în sensul că suprastructura e mânăta mereu înainte, în timp cu baza stă mereu pe loc. Așa se face, iată, că economia de piață debutează la noi nu cu economia, ci cu, **risum teneatis**, cultura, care trebuie să guste prima din fructul capitalist, un fruct atât de oprit până mai ieri, încât cei ce produc stocuri și poluare nici nu cutează să se apropie de el, darmită să și muște din el.

Cultura precoce reformată a și început să dea primele roade: Între altele, ritmul de apariție a revistelor s-a dat peste cap, s-au ivit întârzieri nepermis de mari, care macină încrederea cititorilor și pulverizează toate orizonturile de așteptare. Nimeni nu crede că „Teatrul azi” – ca și alte publicații culturale –, subvenționată, până nu demult, exclusiv de Ministerul Culturii, nu a putut să-și facă apariția lungă vreme din exact motivul mai sus menționat, în timp ce alte reviste, care primesc subvenție de la Consiliile locale, sau/și de la Uniunea Scriitorilor, dar și sprijin financiar de la Ministerul Culturii, își continuă nestingherite apariția. S-au produs tulburări destul de grave, astfel că evenimente importante din lumea teatrului (Festivalul Shakespeare de la Craiova, Dramafest de la Târgu-Mureș, festivalurile de la Piatra Neamț, Satu Mare, Sibiu, Sfântu Gheorghe, turneele în străinătate etc.) au rămas fie „ignoreate” cu desăvârșire, fie consemnate în fugă, pentru a nu mai vorbi de spectacolele din București și mai ales din țară, care nu s-au bucurat de atenția obligatorie a cronicarilor de teatru. Pauzele în cultură, și mai cu seamă în teatru, sunt, din păcate, irecuperabile. Vom descoperi, poate, nu spre onoarea noastră, că teatrul românesc va fi din ce în ce mai cunoscut în lume și din ce în ce mai puțin cunoscut în propria țară.

Cerem iertare cititorilor, prea răbdători și prea îngăduitori, și vrem să credem că o firească reconsiderare a valorilor și locului culturii în societate va elimina aberațiile, inversiunile și o inechitate de-a dreptul monstruoasă.

În urmă cu câțiva ani, am lăsat dinadins să se „strecoare” într-un număr o greșeală de tipar pe frontispiciul revistei noastre: acolo unde urma să se scrie „Revistă editată de Ministerul Culturii” a apărut, cu buna noastră știință, „Revistă **evitată** de Ministerul Culturii”. Acum ce termen ar trebui să apară: **eludată, executată, eviscerat, eliminată, exmatriculată, exclusă?**

■ **TEATRUL AZI**
30 iulie 1997

